

Список використаних джерел

1. Реент Я.Ю. Организация и правовое регулирование взаимодействия общественных наблюдательных комиссии с органами и учреждениями УИС: монография / под научной редакцией А.А. Гришко. Москва: Проспект, 2017, 120 с.
2. Соціологи Центру Разумкова фіксують високий рівень довіри громадян до органів системи МВС // сайт МВС України. 2021. URL: <https://goo.su/aF2o>.
3. Fandos, Nicholas. Democrats to Propose Broad Bill to Target Police Misconduct and Racial Bias// The New York Times. – June 6, 2020.- URL: <https://www.nytimes.com/2020/06/06/us/politics/democrats-police-misconduct-racial-bias.html>.

Грекова Лілія Юрївна,

завідувач навчально-наукової криміналістичної лабораторії, асистент кафедри кримінального права і процесу Юридичного факультету Національного авіаційного університету

ПИТАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕТЕКТИВА В СИСТЕМІ НПУ ЯК СУБ'ЄКТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Однією з найскладніших ланок у реформі поліції є реформа органу досудового розслідування (слідчі) і кримінальної поліції (оперативна служба, карний розшук, кримінальна розвідка).

Дискусії про створення поліцейських детективів останнім часом почастишали, оскільки чинний КПК орієнтований на пошук певного балансу між вирішенням публічних завдань кримінального процесу, забезпеченням захисту прав та свобод особи в кримінальному судочинстві, містить новели у застосуванні заходів процесуального примусу. Крім того, відбулась гуманізація кримінального процесуального законодавства та практики його застосування, зокрема знайшла своє відображення низка примирювальних процедур та ін. Водночас, суттєва трансформація кримінального процесуального законодавства вимагає переосмислення певних інституцій, підходів до розуміння сутності кримінального провадження. Тому створення інституту поліцейських детективів, на наш погляд, є невідмінною складовою реформування сфери кримінальної юстиції.

Чи є вірогідним у найближчій перспективі введення посад поліцейських детективів у районних управліннях поліції? Вирішуючи це питання, вважаємо, що потрібно чітко уявлення про обсяг повноважень поліцейського детектива.

Зауважимо, що сьогодні на законодавчому рівні в Україні визначено детективів:

– по-перше, Національного антикорупційного бюро України (далі НАБУ), які здійснюють свою професійну діяльність на підставі Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. Законом передбачено, що оперативно-розшуковою діяльністю та досудове розслідування у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених законом до підслідності Національного бюро, а також в інших справах, витребуваних до Національного бюро прокурором, що здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування працівниками Національного бюро, проводять старші детективи та детективи Національного бюро [1]. Водночас, досліджуючи питання повноважень детективів НАБУ Р.В. Войтюк в дисертації «Детектив Національного антикорупційного бюро України як суб'єкт кримінальних процесуальних правовідносин» слушно зауважує, що повноваження детектива НАБУ складаються з трьох частин: загальних повноважень, що охоплюють усю їх діяльність і притаманні всім працівникам НАБУ, а також повноважень слідчого і працівника оперативного підрозділу [3, с. 74].

– По друге, Бюро економічної безпеки України, які здійснюють діяльність на підставі Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року [2]. Відповідно до ст. 2 Закону *детектив* Бюро економічної безпеки України – службова особа Бюро економічної безпеки України, уповноважена в межах компетенції, визначеної Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінальним процесуальним кодексом України, здійснювати оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності Бюро економічної безпеки України. Тобто повноваження детективів Бюро економічної безпеки України чітко прописані в зазначеному Законі, і тому, (на відміну від повноважень детективів НАБУ), оскільки обмежуються межами компетенцій Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінальним процесуальним кодексом України, на наш погляд, складаються з двох частин: повноважень слідчого, і повноважень працівника оперативного підрозділу.

Варто додати, що в наукових колах висвітлено роботу пілотного проекту щодо організаційно-штатної перебудови слідчих підрозділів з метою підвищення ефективності розкриття та розслідування злочинів, у першу чергу тяжких та особливо тяжких в слідчих управліннях головних управлінь Національної поліції в регіонах шляхом утворення підрозділів, які розслідують тяжкі та особливо тяжкі злочини. На посади слідчих у цих підрозділах – так званих «детективів» – призначено працівників, які мають досвід оперативної роботи. Аналогічний

експеримент проводиться і на низовій ланці у восьми підрозділах ряду областей [4]. Проте, у зв'язку з неврегульованістю в національному законодавстві питання про функціонування в поліції детективних підрозділів, виникали ситуації з недостатнім розумінням місця експериментальних підрозділів у структурі ГУНП в областях деякими керівниками прокуратури [5, с. 152].

Отже, при визначенні повноважень поліцейських детективів необхідно враховувати їх обсяг і межі, а оскільки правове регулювання роботи поліцейських детективів в цілому ще не відбулося, зазначене питання повинно знайти чітке відображення в майбутніх законодавчих актах.

Список використаних джерел

1. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 22.01.2021)
2. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України» від 28.01.2021 № № 1150-IX // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> (дата звернення: 22.01.2022)
3. Р.В.Войтюк. Детектив Національного антикорупційного бюро України як суб'єкт кримінальних процесуальних правовідносин: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. К., 2019. 281 с.
4. Максим Цуцкірідзе: «Слідчий - це основна рушійна сила кримінального провадження» <https://lexinform.com.ua/v-ukraini/maksym-tsutskiridze-slidchij-tse-osnovna-rushijna-syla-kryminalnogo-provazhennya/>
5. О.П. Заворіна, О.В. Фомін. Діяльність підрозділів детективів у національній поліції України: сучасний стан і перспективи. Право і безпека. Право и безопасность/Law and Safety. 2021. № 2 (81). С. 149–153.

Грїбов Михайло Леонідович,

провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

НЕГЛАСНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

Сьогодні інститут негласного співробітництва не достатньо ефективно використовується для захисту прав людини від протиправних посягань, а інколи завдає шкоди цим правам. Вирішення даної проблеми, серед іншого, слід шукати у площині правового